

สถานะโครงสร้างพื้นฐานประเทศไทยสาขาพลังงาน

1. ภาพรวมโครงสร้างพื้นฐานของประเทศสาขาพลังงาน (Energy)

1.1 ขีดความสามารถการให้บริการ

การพัฒนาในสาขาพลังงานประกอบด้วย (1) การพัฒนาด้านไฟฟ้า และ (2) การพัฒนาด้านก๊าซธรรมชาติ โดยสรุปการพัฒนาในช่วงที่ผ่านมาได้ดังนี้

1.1.1 การพัฒนาด้านไฟฟ้า

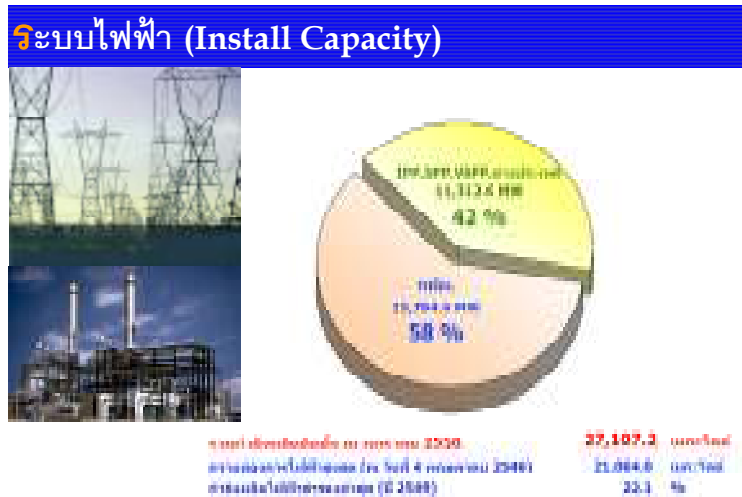
ระบบไฟฟ้าของประเทศ ประกอบด้วย 3 ระบบหลัก ได้แก่ ระบบผลิต ระบบส่ง และระบบจำหน่าย ซึ่งดำเนินการโดยรัฐวิสาหกิจ 3 แห่ง คือ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) มีหน้าที่ผลิตกระแสไฟฟ้าและส่งพลังไฟฟ้าไปยังแหล่งความต้องการให้แก่ฝ่ายจำหน่าย คือ การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) ซึ่งจะทำหน้าที่ส่งและกระจายพลังไฟฟ้าให้ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบ โดยสรุปสถานะของระบบผลิต ระบบส่ง และระบบจำหน่ายได้ดังนี้

- 1) **ระบบผลิตไฟฟ้า** : ณ สิ้นเดือน สิงหาคม 2550 ระบบผลิตไฟฟ้ามีกำลังการผลิตติดตั้งรวมทั้งสิ้น 28,521.45 เมกะวัตต์ ประกอบด้วยโรงไฟฟ้าของ กฟผ. 15,793.56 เมกะวัตต์ (ร้อยละ 55) และรับซื้อจากเอกชนและประเทศเพื่อนบ้าน จำนวน 12,727.89 เมกะวัตต์ (ร้อยละ 45) โดยจำแนกการผลิตตามประเภทโรงไฟฟ้าได้ ดังนี้

โรงไฟฟ้า	กำลังผลิตติดตั้ง (เมกะวัตต์)	ร้อยละ
1. โรงไฟฟ้าของ กฟผ.	15,793.56	55.37
- พลังน้ำ	3,424.18	12.00
- พลังความร้อน	6,370.00	22.33
- พลังความร้อนร่วม	5,146.95	18.04
- กังหันแก๊ส	847.00	2.97
- ดีเซล	4.40	0.01
- พลังงานทดแทน	1.03	0.004
2. ซื้อจากผู้ผลิตเอกชนรายใหญ่ (IPP) จากภายในประเทศ	10,017.59	35.12
3. ซื้อจากผู้ผลิตต่างประเทศ	640.00	2.24

4. ซื้อมาจากผู้ผลิตรายเล็ก (SPP)	2,070.30	7.26
กำลังผลิตรวมทั้งระบบ	28,521.45	100.00

ที่มา : กฟผ.

7 สิงหาคม 2550

WWW.NESDB.GO.TH

หน้า 13

- 2) **ระบบส่งไฟฟ้า** : ณ สิ้นเดือนสิงหาคม 2550 ระบบส่งไฟฟ้าของ กฟผ. ซึ่งประกอบด้วย แรงดันไฟฟ้าระดับต่างๆ มีความยาวสายส่งทั้งสิ้น 30,228.63 วงจร-กิโลเมตร และมีสถานีไฟฟ้าแรงสูงจำนวน 206 สถานี ดังนี้

ระดับแรงดันไฟฟ้า	ความยาวสายส่ง (วงจร-กิโลเมตร)	สถานีไฟฟ้าแรงสูง (สถานี)	พิกัดหม้อแปลงไฟฟ้า (เอ็มวีเอ.)
500 เควี	3,432.9	9	12,449.9
300 เควี	22.9	-	348.2
230 เควี	12,952.7	65	39,760.0
132 เควี	8.7	-	133.4
115 เควี	13,765.24	130	14,966.24
69 เควี	46.06	2	33.0
รวมทั้งระบบ	30,228.63	206	67,690.84

ที่มา : กฟผ.

1.1.3 ระบบจำหน่ายไฟฟ้า

➤ เขตนครหลวง

- กฟน. รับซื้อพลังไฟฟ้าจาก กฟผ. ที่ระดับแรงดัน 230 เควี 115 เควี และ 69 เควี ก่อนเข้าสู่ระบบจำหน่ายของ กฟน. เพื่อจำหน่ายพลังไฟฟ้าให้กับผู้ใช้ไฟฟ้า โดย กฟน. แบ่งการบริการไฟฟ้าแยกเป็น 18 การไฟฟ้าเขต โดย ณ สิ้นเดือน ธ.ค. 2549 กฟน. มีระบบส่งและระบบจำหน่ายพลังไฟฟ้าประกอบด้วยสถานีไฟฟ้าต้นทางจำนวน 17 แห่ง สถานีไฟฟ้าย่อยจำนวน 135 แห่ง สายส่งแรงสูง 1,445 วงจร-กม. สายจำหน่าย 14,707 วงจร-กม.

	2545	2546	2547	2548	2549 (ธ.ค. 2549)
สถานีไฟฟ้าต้นทาง (แห่ง)	16	17	17	17	17
สถานีไฟฟ้าย่อย (แห่ง)	130	132	132	134	135
ระบบสายส่ง 230/115/69 เควี (วงจร-กม.)	1,292	1,317	1,372	1,410	1,445
ระบบจำหน่าย 24/12 เควี (วงจร-กม.)	13,203	13,371	14,178	14,434	14,707
หม้อแปลงไฟฟ้าสถานีต้นทาง (MVA)	13,850	14,450	15,050	15,250	15,000 *
หม้อแปลงไฟฟ้าสถานีย่อย (MVA)	13,360	14,005	14,145	14,605	14,965
ผู้ใช้ไฟฟ้า (ล้านราย)	2.29	2.36	2.47	2.55	2.63
พลังไฟฟ้าสูงสุด (เมกะวัตต์)	6,418	6,825	7,065	7,338	7,380
หน่วยจำหน่าย (ล้านหน่วย)	34,850	37,111	39,119	40,099	41,472
หน่วยสูญเสีย (%)	3.96	3.82	3.58	3.23	3.41

หมายเหตุ * ในปี 2549 สถานีต้นทางชิดลม ซึ่งอยู่ระหว่างการปรับปรุงยกเลิกหม้อแปลงขนาด 250 MVA จำนวน 1 ลูก
ที่มา : กฟน.

- ที่ผ่านมา นอกจากการให้บริการรองรับความต้องการไฟฟ้าเพิ่มขึ้นอย่างเพียงพอและทันกับกับความต้องการของผู้ใช้ไฟฟ้าแล้ว กฟน. ยังให้ความสำคัญทางด้านความเชื่อถือได้ของระบบไฟฟ้าต่อผู้ใช้ไฟฟ้า โดยพัฒนาระบบไฟฟ้าให้มีความมั่นคงและมีคุณภาพ ส่งผลให้ค่าดัชนีความเชื่อถือได้ของระบบไฟฟ้า (ค่า SAIFI และ SAIDI) ของพื้นที่บริการของ กฟน. มีค่าดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

SAIFI	2545	2546	2547	2548	2549
อุตสาหกรรม	2.427	1.724	2.400	1.844	1.288
เมือง/ธุรกิจ	2.009	1.789	1.735	1.566	1.408
ชานเมือง	3.380	3.093	2.582	3.216	2.845
รวม	2.268	2.019	1.931	1.869	1.669
SAIDI	2545	2546	2547	2548	2549
อุตสาหกรรม	30.856	39.675	41.711	23.756	20.389
เมือง/ธุรกิจ	45.519	36.565	36.242	35.063	32.122
ชานเมือง	79.970	67.446	63.879	72.301	61.060
รวม	49.645	42.174	42.138	41.363	37.101

ที่มา : กฟผ.

➤ **เขตภูมิภาค**

- กฟผ. รับซื้อไฟฟ้าจาก กฟผ. ในระดับแรงดัน 115 เควี 69 เควี 33 เควี และ 22 เควี ซึ่งส่งผ่านสถานีไฟฟ้าต้นทาง 230/115เควี หรือสถานีไฟฟ้าแรงสูง 115 เควี ของ กฟผ. จากนั้น กฟผ. จะจำหน่ายไฟฟ้าให้กับลูกค้าด้วยระบบจำหน่ายของ กฟผ. โดย กฟผ. แบ่งการบริหารและการบริการไฟฟ้าออกเป็น 12 การไฟฟ้าเขต (ภาคละ 3 เขต) ณ มี.ค. 2550 กฟผ. มีระบบส่งและระบบจำหน่ายประกอบด้วยสถานีไฟฟ้า จำนวน 394 แห่ง สายส่งระยะทาง 8,191 วงจร-กม. สายจำหน่ายแรงสูงระยะทาง 276,682 วงจร-กม. และสายจำหน่ายแรงต่ำระยะทาง 419,456 วงจร-กม. เพื่อให้บริการผู้ใช้ไฟฟ้า 13.95 ล้านราย และมีระบบไฟฟ้าครอบคลุมหมู่บ้าน 72,369 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 99 ของหมู่บ้านทั้งหมดที่อยู่ในความรับผิดชอบ

	2545	2546	2547	2548	2549	2550 (มี.ค. 2550)
สถานีไฟฟ้า (แห่ง)	322	335	354	373	389	394
ระบบสายส่ง 115/69 (วงจร-กม.)	5,286	6,079	6,702	7,588	8,157	8,191

ระบบจำหน่ายแรงสูง (วงจร-กม.)	252,614	260,714	266,749	270,079	276,018	276,682
ระบบจำหน่ายแรงต่ำ (วงจร-กม.)	354,659	368,507	391,594	407,600	416,802	419,456
หม้อแปลงไฟฟ้า (MVA)	38,465	39,400	40,405	45,835	47,805	48,744
ผู้ใช้ไฟ (ล้านราย)	11.96	12.38	12.96	13.42	13.84	13.95
จำนวนหมู่บ้านที่มีไฟฟ้าใช้ (หมู่บ้าน)	70,029	70,615	71,133	72,301	72,264 ^{1/}	72,369
พลังไฟฟ้าสูงสุด (เมกะวัตต์)	9,996	10,678	11,754	12,522	13,036	13,516
หน่วยจำหน่าย (ล้านหน่วย)	60,240	65,497	73,097	78,114	83,203	20,623
หน่วยสูญเสีย (%)	5.77	5.50	4.96	4.91	4.91	6.46

^{1/} จำนวนหมู่บ้านลดลงเนื่องจากหมู่บ้านบางแห่งถูกปรับเข้าเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล

ที่มา : กฟภ.

- ในช่วงที่ผ่านมา กฟภ. ได้พัฒนาระบบไฟฟ้าให้มีความมั่นคงและมีคุณภาพโดยเน้นการพัฒนาระบบส่งในเขตพื้นที่อุตสาหกรรม พื้นที่เขตเมือง และพื้นที่สำคัญพิเศษ จึงทำให้ค่า SAIFI และ SAIDI ของพื้นที่ดังกล่าวดีกว่าพื้นที่ในเขตชนบท

	2545	2546	2547	2548	2549 (ก.ย. 2549)
SAIFI (ครั้ง/รายปี)	15.04	14.28	12.74	12.01	9.41
SAIDI (นาทีก่อน/รายปี)	849.76	855.80	690.83	630.19	438.38
SAIFI (ครั้ง/รายปี)	2545	2546	2547	2548	2549 (ก.ย. 2549)
พื้นที่อุตสาหกรรม	3.99	3.86	4.31	4.71	4.25
พื้นที่สำคัญพิเศษ	8.39	8.04	6.13	6.76	4.66
พื้นที่เทศบาลเมือง	7.00	8.37	7.00	6.21	4.63
พื้นที่เทศบาลตำบล	11.95	11.78	9.85	9.44	7.35
พื้นที่ชนบท	16.80	15.73	14.15	13.34	10.69

	2545	2546	2547	2548	2549 (ก.ย. 2549)
SAIDI (นาทีก่อน/รายปี)					
พื้นที่อุตสาหกรรม	124.74	164.42	98.23	151.50	81.35
พื้นที่สำคัญพิเศษ	344.03	490.07	271.67	335.50	139.38
พื้นที่เทศบาลเมือง	278.76	464.27	310.38	227.16	157.22

พื้นที่เทศบาลตำบล	592.99	634.52	455.49	415.81	292.07
พื้นที่ชนบท	983.62	958.25	793.28	731.21	518.66

ที่มา : กฟผ.

1.2 การพัฒนาด้านก๊าซธรรมชาติ

1.2.1 ระบบส่งก๊าซธรรมชาติของประเทศ

ปัจจุบัน (ณ 31 ธันวาคม 2549) ระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ (Transmission Pipeline) ของ ปตท. มีความยาวรวมประมาณ 2,753 กิโลเมตร ซึ่งประกอบด้วยระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบกความยาวประมาณ 1,384 กิโลเมตร และระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติในทะเลความยาวประมาณ 1,369 กิโลเมตร (ไม่รวมระบบท่อจัดจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ (Distribution Pipeline) อีกประมาณ 770 กิโลเมตร) โดยระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติของ ปตท. จะต่อเชื่อมแหล่งก๊าซธรรมชาติต่างๆ ในอ่าวไทย และท่อส่งก๊าซธรรมชาติจากแหล่งยาดานาและเยตากูน สหภาพเมียนมาร์ ที่ชายแดนไทย-สหภาพเมียนมาร์ เข้ากับผู้ผลิตไฟฟ้า โรงแยกก๊าซธรรมชาติ และลูกค้าอุตสาหกรรมภายในระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติของ ปตท. ยังประกอบด้วย หน่วยควบคุมจุดกลั่นตัวของก๊าซธรรมชาติ (Dew Point Control Unit) และอุปกรณ์รวมก๊าซธรรมชาติ (Common Header) ซึ่งเป็นกระบวนการเพื่อควบคุมคุณภาพก๊าซธรรมชาติจากแหล่งต่างๆ ในอ่าวไทยให้มีค่าความร้อนคงที่เป็นหนึ่งเดียวและมีคุณภาพเดียวกันทั้งระบบ

1.2.2 โรงแยกก๊าซธรรมชาติ

ปัจจุบัน ปตท. มีโรงแยกก๊าซฯ 5 แห่ง ขีดความสามารถรองรับก๊าซได้ 1,710 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน เพื่อรองรับความต้องการก๊าซประเภทต่างๆ ของอุตสาหกรรมปิโตรเคมี โดยโรงแยกก๊าซฯ หน่วยที่ 1 2 3 และ 5 ตั้งอยู่ที่มาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง มีความสามารถแยกก๊าซธรรมชาติได้ 350, 250, 350, และ 530 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน ตามลำดับ และโรงแยกก๊าซฯ หน่วยที่ 4 ตั้งอยู่ที่อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความสามารถแยกก๊าซธรรมชาติได้ 230 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน ทั้งนี้ ผลผลิตก๊าซที่ได้จากโรงแยกก๊าซฯ ของ ปตท. ในช่วงปี 2547 – 2549 เป็น ดังนี้

ผลิตภัณฑ์	2547	2548	2549
ก๊าซเอเทน (ตัน)	555,716	839,288	988,106

ก๊าซโพรเพน (ตัน)	253,088	292,733	262,722
ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) (ตัน)	1,522,282	1,865,812	1,916,085
ก๊าซโซลีนธรรมชาติ (ตัน)	240,720	313,864	305,448

ที่มา : ปตท.

- 1.3 **แผนงาน/โครงการที่สำคัญ** : การลงทุนที่สำคัญในสาขาพลังงานจะเป็นการลงทุนพัฒนาระบบส่ง ระบบผลิต และระบบจำหน่าย โดยดำเนินการตามแผนงานของหน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ (1) แผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ. 2550-2564 (กฟผ.) ซึ่งผ่านการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2550 โดยเป็นการลงทุนของ กฟผ. ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) เป็นเงินทั้งสิ้น 250,461 ล้านบาท (2) แผนพัฒนาระบบไฟฟ้าในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) (กฟภ.) ซึ่งผ่านการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2550 วงเงินลงทุน รวมทั้งสิ้น 65,170 ล้านบาท และ (3) แผนปรับปรุงและขยายระบบจำหน่ายพลังไฟฟ้า ฉบับที่ 10 ปี 2551 – 2554 (กฟน.) วงเงินลงทุนเท่ากับ 27,699 ล้านบาท และแผนงานเปลี่ยนระบบสายอากาศเป็นสายใต้ดิน ปี 2551 – 2556 วงเงินลงทุนรวม 5,699 ล้านบาท ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

นอกจากนี้ มีโครงการสำคัญที่จะสนับสนุนนโยบายด้านพลังงานของรัฐ ด้านส่งเสริมการพัฒนาพลังงานทดแทนใช้พลังงาน ได้แก่ โครงการภายใต้แผนพัฒนาโรงไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนของ กฟผ. ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโรงไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน กำลังผลิตรวม 81.7 เมกะวัตต์ และผลิตพลังงานไฟฟ้าเพื่อจำหน่ายเข้าระบบรวมปีละ 393.09 ล้านหน่วยต่อปี วงเงินลงทุนรวม 5,064 ล้านบาท ประกอบด้วยโครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำท้ายเขื่อนชลประทาน 6 แห่ง กำลังผลิตรวม 78.7 เมกะวัตต์ โครงการระบบผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ กำลังผลิตรวม 1 เมกะวัตต์ และโครงการโรงไฟฟ้ากังหันลม กำลังผลิตรวม 2 เมกะวัตต์

2. ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ

- 2.1 **การสร้างการยอมรับในโครงการพัฒนาด้านพลังงานและยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านพลังงานในอนาคต** จำเป็นต้องให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้มีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการยอมรับโดยการให้รับรู้ข้อมูลและให้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการกำหนดนโยบาย แผนพัฒนา และโครงการตั้งแต่ขั้นเริ่มต้น และเพื่อป้องกันปัญหาความขัดแย้งในการพัฒนาโครงการด้านพลังงานในอนาคต หน่วยงานเจ้าของ

โครงการและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างจริงจังภายใต้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินโครงการทุกขั้นตอน รวมทั้งใช้การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) และการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) ประกอบการตัดสินใจดำเนินโครงการ

2.2 โครงสร้างการกำกับดูแลกิจการพลังงาน กระทรวงพลังงานได้ร่าง พ.ร. บ. การประกอบกิจการพลังงานขึ้น (ขณะนี้อยู่ระหว่างการนำเสนอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา) เพื่อปรับโครงสร้างการบริหารกิจการพลังงานโดยแยกงานนโยบาย งานกำกับดูแล และการประกอบกิจการพลังงานออกจากกัน เพื่อให้การประกอบกิจการพลังงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความมั่นคง มีปริมาณเพียงพอ และทั่วถึงในราคาที่เป็นธรรมและมีคุณภาพที่ได้มาตรฐาน รวมถึงการป้องกันการใช้อำนาจผูกขาด ให้การคุ้มครองผู้ใช้พลังงานและผู้ได้รับผลกระทบจากการประกอบกิจการพลังงาน

3.4 สาขาสาธารณูปการ (Public Utility)

3.4.1 ขีดความสามารถในการให้บริการ

การพัฒนาในสาขาสาธารณูปการ ประกอบด้วยการพัฒนาด้านน้ำประปา และด้านที่อยู่อาศัย โดยสรุปสถานะการพัฒนาได้ดังนี้

1) **ด้านน้ำประปา** : ปัจจุบันมีหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ 2 แห่ง สังกัดกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้ผลิตและให้บริการในพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศ ได้แก่ (1) การประปานครหลวง (กปน.) และ (2) การประปาสวนภูมิภาค (กปภ.) โดยสรุปได้ดังนี้

1.1) **การประปานครหลวง (กปน.)** ให้บริการในเขตพื้นที่ กทม. นนทบุรี และสมุทรปราการ พื้นที่รวม 3,192 ตร. กม. มีกำลังผลิตน้ำประปาเฉลี่ยวันละ 5.57 ล้านลบ.ม. มีจำนวนผู้ใช้น้ำทั้งสิ้น 1,865,000 ราย คิดเป็นร้อยละ 92.8 ของประชากรในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

1.2) **การประปาสวนภูมิภาค (กปภ.)** มีพื้นที่ให้บริการรวม 8,149 ตร. กม. มีกำลังผลิตน้ำประปารวมทั้งประเทศเฉลี่ยวันละ 2.87 ล้านลบ.

ม. มีจำนวนผู้ใช้น้ำทั้งสิ้น 10,451,000 ราย คิดเป็นร้อยละ 97.53 ของประชากรในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งเป็นผู้ผลิตและให้บริการในเขตพื้นที่ของตน และหน่วยงานเอกชนที่ดำเนินกิจการประปาภายใต้สัมปทานจากภาครัฐด้วย

- 2) **ด้านที่อยู่อาศัย** ปัจจุบันมีหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่ทำหน้าที่รับผิดชอบ คือ การเคหะแห่งชาติ (กคช.) สังกัด กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งมีหน้าที่หลักในการจัดหาที่อยู่อาศัยให้ผู้มีรายได้น้อยและปานกลาง โดย กคช. ได้ดำเนินโครงการต่างๆ เช่น โครงการบ้านเอื้ออาทร โครงการแก้ไขปัญหาชุมชนแออัด โครงการเคหะชุมชน เป็นต้น รวมมีผลการดำเนินโครงการที่แล้วเสร็จ ตั้งแต่ปี 2519 ถึง ปัจจุบัน ทั้งหมด 530,274 หน่วย

3.4.2 **แผนงาน/โครงการสำคัญ** : การลงทุนด้านประปา เป็นการลงทุนพัฒนาเพิ่มกำลังการผลิต และขยายโครงข่ายระบบประปาให้ครอบคลุมผู้ใช้บริการมากขึ้น โดยโครงการสำคัญด้านระบบประปา เช่น โครงการปรับปรุงกิจการประปาแผนหลักครั้งที่ 7 โครงการปรับปรุงระบบประปาเพื่อลดน้ำสูญเสีย และโครงการก่อสร้างปรับปรุงขยายการประปาส่วนภูมิภาค เป็นต้น

สำหรับโครงการสำคัญด้านการพัฒนาที่อยู่อาศัยนั้น เป็นการดำเนินโครงการต่อเนื่องด้านการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย (โครงการบ้านเอื้ออาทร) โดยคาดว่าจะแล้วเสร็จทั้งหมดภายในปี 2551

(เอกสารแนบโครงการสำคัญสาขาสาธารณูปการ)

3.4.3 **ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ**

1) **ด้านน้ำประปา**

- 1.1) **การวางแผนและและการบริหารจัดการน้ำ** : จำเป็นต้องพิจารณาในภาพรวมทั้งระบบ ตั้งแต่ระดับต้นน้ำ ได้แก่ การพัฒนาแหล่งน้ำดิบ และพัฒนาระบบชลประทาน ระดับกลางน้ำ ได้แก่ การพัฒนาระบบผลิตน้ำประปา ระบบจัดจำหน่าย การลดน้ำสูญเสีย และการจัดการด้านปริมาณความต้องการ (Demand

Management) และการใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ และความครอบคลุมอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และ **ระดับปลายน้ำ** ได้แก่ การพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียและการหมุนเวียนน้ำกลับมาใช้ใหม่ โดยอาจวางแผนให้สอดคล้องกับ แหล่งน้ำดิบ ความต้องการใช้น้ำในลุ่มน้ำ ลักษณะทางกายภาพ ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ต้นทุนดำเนินการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรของประเทศ เป็นต้น

1.2) **การจัดตั้งองค์กรกำกับดูแลด้านกิจการน้ำประปา (Regulator) :** เร่งรัดการจัดตั้งองค์กรกำกับดูแลตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2547 เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแล กำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ และอัตราค่าบริการที่เหมาะสมและเป็นธรรม

1.3) **อัตราค่าบริการ :** ควรกำหนดอัตราค่าบริการให้สะท้อนต้นทุนที่แท้จริงของการให้บริการในแต่ละพื้นที่ โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาจากปัจจัยด้านต่างๆ เช่น แหล่งน้ำดิบ ระบบการผลิต ระบบการจำหน่าย และความหนาแน่นของผู้รับบริการที่แตกต่างกัน เป็นต้น

1.4) **การลดน้ำสูญเสีย :** กปน. และ กปภ. ควรเร่งการลดอัตราน้ำสูญเสียในระบบจำหน่ายลง (กปน. และ กปภ. ลดลงเหลือร้อยละ 30 และ 25 ตามลำดับ) เพื่อใช้ทรัพยากรน้ำอย่างที่มีอย่างคุ้มค่า

1.5) **การใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างหน่วยงาน :** การลงทุนในส่วนของระบบท่อจำหน่ายน้ำควรพิจารณาลงทุนร่วมกันกับโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ เช่น ระบบถนน ระบบโทรศัพท์ ระบบไฟฟ้า เป็นต้น ในลักษณะของท่อสาธารณูปการรวม (Common Utility Duct) โดยควรให้ท้องถิ่นในฐานะเจ้าของพื้นที่เป็นผู้ประสานงาน เพื่อลดต้นทุนระยะเวลา และผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่

2) **ด้านที่อยู่อาศัย**

2.1) **มาตรการด้านผังเมือง :** ภาครัฐควรพิจารณาใช้มาตรการทางด้านผังเมือง และการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ควบคู่ไปกับการพัฒนาที่อยู่อาศัย เพื่อเอื้อประโยชน์ในการพัฒนาโครงการ และลดต้นทุนใน

การก่อสร้างที่อยู่อาศัยโดยภาครัฐ รวมทั้งมีความสอดคล้องกับแหล่งงาน และการสร้างชุมชนน่าอยู่ได้อย่างเหมาะสมต่อไป

2.2) **ศูนย์ข้อมูลด้านที่อยู่อาศัย :** ภาครัฐควรพัฒนาศูนย์ข้อมูลที่อยู่อาศัยที่มีข้อมูลครบครันทั้งในด้านอุปสงค์ และอุปทาน รวมทั้งมีความทันสมัย และสามารถเข้าถึงได้ง่าย เพื่อให้ภาครัฐและภาคเอกชน สามารถใช้ข้อมูลดังกล่าวในการวางแผนการลงทุนและการพัฒนาทั้งในด้านที่อยู่อาศัย และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านอื่นๆ ซึ่งจะช่วยให้การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐมีความสอดคล้องกับการตั้งถิ่นฐาน และการขยายตัวของเมืองต่อไป

4. สถานะการพัฒนาพื้นที่ : พื้นที่อุตสาหกรรมภาคใต้

4.1 การศึกษากรอบแนวทางการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมแห่งใหม่

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ดำเนินการศึกษาศักยภาพของพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนา และกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ควรดำเนินการในพื้นที่ โดยทำการศึกษาใน 3 ระดับ ได้แก่

4.1.1 **ระดับภาค :** สำนักงานฯ ได้จัดจ้างที่ปรึกษาภายใต้โครงการจัดทำและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ซึ่งเป็นการศึกษาทิศทางและแนวทางการพัฒนาในภาพรวมที่ครอบคลุมด้านชุมชน สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ในระดับภาคทั้ง 4 ภาค และเพื่อเป็นกรอบการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมต่อไป โดยการศึกษาได้กำหนดแล้วเสร็จวันที่ 31 มีนาคม 2551

4.1.2 **ระดับพื้นที่ :** สำนักงานฯ ได้จัดจ้างที่ปรึกษาภายใต้โครงการจัดทำและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ที่มีสมรรถนะสูงในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ซึ่งเป็นโครงการศึกษาและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่โดยรอบอ่าวไทย ในระยะ 5 - 20 ปี โดยมีพื้นที่การศึกษาครอบคลุมจังหวัดนครราชสีมา พื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก พื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันตก กรุงเทพมหานครและปริมณฑล สระบุรี พระนครศรีอยุธยา กาญจนบุรี พื้นที่ภาคกลางตอนล่าง (ราชบุรี สมุทรสาคร สมุทรปราการ เพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์) และพื้นที่ภาคใต้ (ไม่รวมสงขลา

สตูล ตรัง พัทลุง ปัตตานี ยะลาและนราธิวาส) โดยจะทำการศึกษาสถานะปัจจุบันด้านเศรษฐกิจ สังคม และศักยภาพของพื้นที่ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาในระดับพื้นที่ต่อไป โครงการดังกล่าวมีกำหนดแล้วเสร็จวันที่ 26 เมษายน 2551

4.1.3 ระดับพื้นที่เฉพาะ : สำนักงานฯ ได้ประสานกับธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank: ADB) เพื่อขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการในการศึกษาจัดทำกรอบทิศทางการพัฒนา และการจัดทำแผนการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมภาคใต้ (Implementation Road Map) ในระยะ 20 ปีข้างหน้า ที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในพื้นที่ตั้งแต่จังหวัดชุมพรถึงพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการจัดทำการศึกษาในระดับพื้นที่เฉพาะจะนำข้อมูลจากโครงการจัดทำและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะ 10 ปี และโครงการจัดทำและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะ 10 ปี ที่มีสมรรถนะสูงในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 และโครงการจัดทำและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะ 10 ปี เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับวิเคราะห์และกำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าว

4.2 การสำรวจข้อมูลเบื้องต้นในพื้นที่ภาคใต้

สำนักงานฯ ได้เดินทางไปสำรวจพื้นที่ และรวบรวมข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่จังหวัดปัตตานี สงขลา สตูล ตรัง นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และชุมพร ในระหว่างวันที่ 31 กรกฎาคม – 4 สิงหาคม 2550 เพื่อประกอบการจัดทำกรอบแนวทางการศึกษาการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมภาคใต้อย่างยั่งยืน (Planning for Sustainable Development of Southern Thailand: SDS) และได้ทำการประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัดของพื้นที่จากข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและหารือกับภาคเอกชน โดยสรุปแนวทางการพัฒนาและอุปสรรคในการพัฒนาของพื้นที่เบื้องต้น ดังนี้

4.2.1 ในระยะแรก ควรพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากอุตสาหกรรมขั้นต้นของวัตถุดิบในพื้นที่ เช่น ยางพารา และปาล์มน้ำมัน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวจะสำเร็จได้จำเป็นต้องมีการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกในพื้นที่ เพื่อเป็นปัจจัยกระตุ้นให้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมและยกระดับการผลิตไปยังห่วงโซ่มูลค่าสูงขึ้น เช่น อุตสาหกรรมผลิตยางรถยนต์ อุตสาหกรรมรถยนต์และชิ้นส่วน อุตสาหกรรมถลุงมือยางและผลิตภัณฑ์ยาง และอุตสาหกรรมพลังงานชีวภาพจาก

ปาล์มน้ำมัน เข้ามาตั้งโรงงานในพื้นที่ และใช้ท่าเรือน้ำลึกที่จะพัฒนาขึ้นเป็น ประตู (Gateway) สำหรับการส่งออกทางทะเล และนำเข้าวัตถุดิบ อย่างไรก็ตาม จากข้อจำกัดด้านพื้นที่ก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกทั้งในด้านพื้นที่หลังท่า และด้าน สิ่งแวดล้อมเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องศึกษาในรายละเอียด

- 4.2.2 สำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีในพื้นที่นั้น อาจต้องเริ่มจากการรับฟังความคิดเห็นและทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ต่างๆอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ อ.ชนอม ซึ่งเป็นจุดที่ขึ้นบกของท่อก๊าซจากแหล่งเอราวัณในอ่าวไทย
- 4.2.3 สำหรับการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ 3 จังหวัดภาคใต้ นั้น อาจพิจารณาความเป็นไปได้ของการลงทุนเชิงยุทธศาสตร์ โดยสร้างความร่วมมือในระดับรัฐต่อรัฐ และนำการลงทุนจากประเทศตะวันออกกลาง (Middle East) เพื่อสนับสนุนให้เข้ามาร่วมลงทุนในพื้นที่ ซึ่งจะมีส่วนช่วยลดปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้ในระดับหนึ่ง

4.3 การประสานขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการกับธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย

ในช่วงระหว่างเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม 2550 สศช. ได้ประสานงานกับธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) เพื่อขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการ สำหรับการศึกษาคัดทำกรอบแนวทางการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมภาคใต้อย่างยั่งยืน (SDS) โดยธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชียได้ร่างบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding : MOU) ตามขั้นตอนการขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการ โดยขณะนี้ สศช. อยู่ระหว่างการนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบลงนามในบันทึกความเข้าใจดังกล่าวต่อไป